

VILÉM LORENC ZEMŘEL

Zdeněk M. Zenger

Ing. arch. Dr. techn. Vilém Lorenc už také není mezi živými. Dožil se věku 73 let (narodil se 21. března 1905 v Praze) a zemřel nečekaně 10. dubna 1978. Také on patřil mezi oddané pracovníky státní památkové péče, ať jako člen Památkové rady Pražského střediska státní památkové péče a ochrany přírody či jako zakladatel, bývalý ředitel a pracovník Státního ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů. Prodíral se k svému konečnému zaměření složitou cestou přes nedokončená studia práv, jež vyměnil za studium architektury na České technice, a přes technickou praxi v soukromých kancelářích, jež vyústila v učitelské činnosti na Vyšší průmyslové škole v Praze. Odtud pak přešel do Státního úřadu plánovacího a pak byl již jen krok k jeho poslednímu působišti. Všude sbíral bohatý materiál k literární práci, v níž se odpovědně zabýval otázkami historického urbanismu a plánování.

Také se ve spolupráci s pražskou památkovou péčí soustřeďoval na otázky urbanismu. Praha, město se složitým osobitým vývojem, v němž se zachovalo mnoho dokladů činnosti architektů z nejrůznějších období, se zhusta ocitá v situaci, kdy je třeba klást na váhu historickou zástavbu a novodobé pojetí. V takových případech dovedl Vilém Lorenc ukázat odpovědné východisko, jež podepřel zkušenostmi experta při plánování měst a obcí Bosny po roce 1945.

Nejvýznamnějším jeho literárním dílem je monumentální publikace *Nova civitas* o Novém Městě pražském, která dala základ velké monografické sérii o pražských městech. Její vydání původně nabídl Pražskému středisku státní památkové péče a ochrany přírody, kde však k naší velké lítosti je pro nadměrné náklady nebylo možné uskutečnit. Publikace se tedy ujalo Státní nakladatelství technické literatury a věnovalo jí opravdu mimořádnou péči. Vilém Lorenc ji uvedl přetiskem zakládací listiny Karla IV. a vyslovil jí obdiv jeho budovatelskému dílu, jímž tak skvěle rozšířil a rozmnožil své sídelní město. Porovnává Karlovu Prahu s jinými evropskými městy a vysvětluje pohnutky, jež vedly k nesmírně promyšlenému dílu, jež se pak v původní dispozici uchovalo až po naše časy. Pro třetí sborník *Staleté Prahy* se podařilo získat Lorencovu stručnou stat' o historii Nového Města, která se pak v širším přepracování objevila ve jmenované velké monografii.

Naposled se naskytla příležitost otisknout výsledek jeho badatelské činnosti v devátém sborníku *Staleté Prahy* mezi statěmi s karolinskou tematikou, mezi něž byl včleněn jeho článek o Karlově zakládání měst, který porovnává císařovy urbanistické

Vilém Lorenc
(snímek Z. M. Zenger)

záměry doma i v jiných zemích. Nevěřili jsme při převzetí studie, že je to v podstatě jeho rozloučení s pražskou památkovou péčí. Když se v roce 1975 odstěhoval ze svého malostranského bytu na Jánském vršku do Severního Města, stalo se mu docházení do vnitřní Prahy obtížným a objevoval se tu jen zřídka.

Jeho odchod znamená další citelnou ztrátu pro památkovou péči. Odešel zanícený ochránce hodnot staré Prahy a zejména Nového Města, který rozuměl její řeči, sžil se s její problematikou a vtiskl jí mnoho ze svých znalostí a zkušeností.